

Þátttaka, hreyfing og heilsa eldra fólks í dreifbýli og þéttbýli

Sólveig Ása Árnadóttir

Eldra fólkið í landinu: 2004-2010

- Hlutfall þjóðarinnar \geq 65 ára?
 - 2004: 11,7%
 - 2010: 11,9%
 - 2050: 23%
- Búa heima?
 - 90%
- Hlutfall þjóðarinnar utan höfuðborgarsvæðisins?
 - 40%
- Hlutfall þjóðarinnar í dreifbýli?
 - 20%

Hagstofan, 2010

OECD, 2009

Hagtíðindi, 2008

Aldraðir?

Fjölskyldan?

Heilsa?

Þátttaka?

Búseta?

RANNSÓKNIR Á ELDRI ÍSLENDINGUM

Physical Activity, Participation and Self-Rated Health Among Older Community-Dwelling Icelanders

A Population-Based Study

Sólveig Ása Árnadóttir

Lillemor Lundin-Olsson
Elín Díanna Gunnarsdóttir

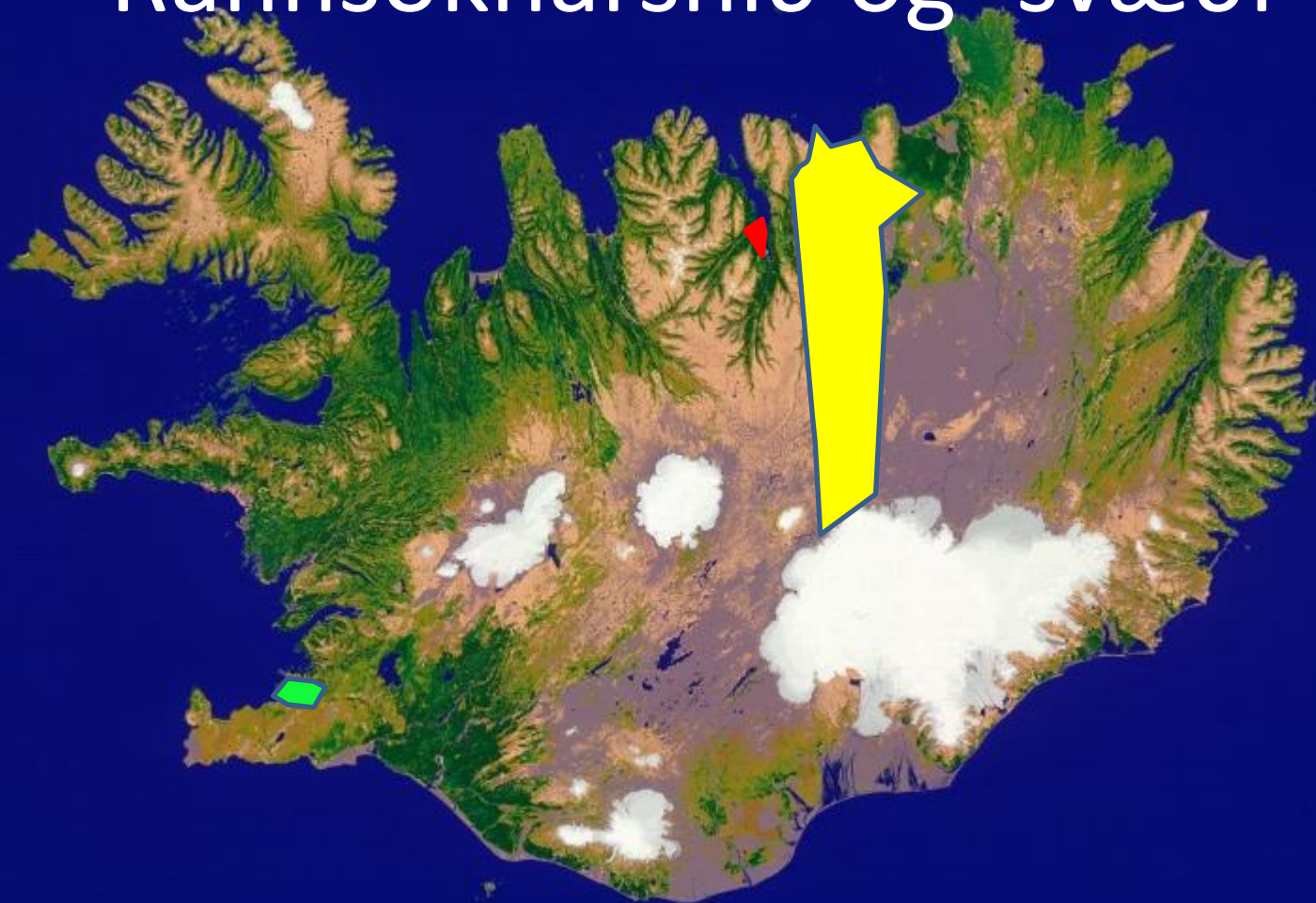
Hans Stenlund
Maria Emmelin

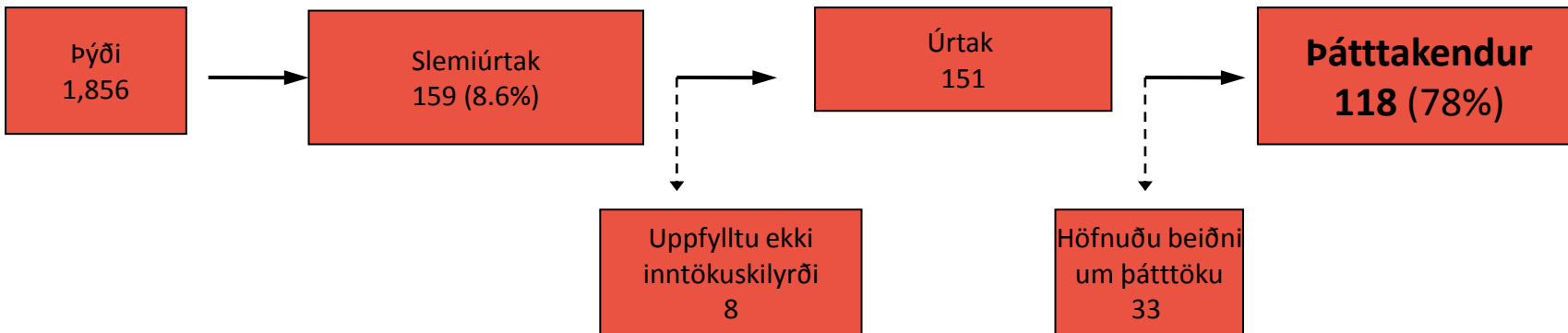
Hádegismatseðill 23. nóvember

- Þátttaka (participation in life-situations)
- Sjálfsmat á heilsu (self-rated health)
- Búseta í dreifbýli og þéttbýli

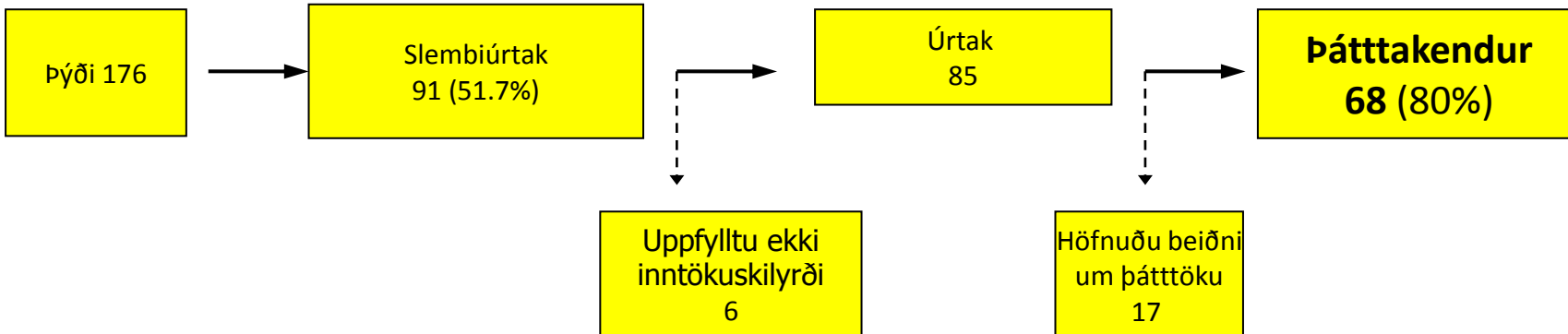
Rannsóknarsnið og -svæði

ÞÉTTBÝLI

DREIFBÝLI

Framkvæmd

- Þýðingar, staðlanir, forprófanir, leyfi VSN
- Þjálfun starfsmanna
- Stöðluð fyrirlögn spurningarlista og matstækja
- Gagnaöflun í júní til september 2004
- Heima hjá þátttakendum eða í rannsóknarhúsnæði

Body Functions:

Balance Confidence
Depressive symptoms
Cognitive function
Body mass index
Pain

Activities:

Basic lower extremity
capacity
Advanced lower extremity
capacity
Upper extremity capacity
Capacity to drive
Timed basic mobility

Participation:

Participation frequency
*Perceived participation
restriction*

Self-rated health

Environmental Factors:

Residency
Living alone
Employed
Adequacy of income
Walking aid
Medications
Home nursing service
Social domestic service

Personal Factors:

Age
Sex
Education
Other health conditions
History of falls in past 12 months
*Physically active lifestyle: in total, in
leisure, in household, at work*

Late-Life Function and Disability Instrument: Disability Component

Þátttaka (tíðni):

“Hversu oft...? “

Þátttaka (takmarkanir):

“Hversu takmörkuð finnst þér geta þín til að...?”

1. Hefurðu (hafa) samband við aðra með bréfaskriftum, tölvupósti eða í síma.
2. Heimsækirðu (heimsækja) vini og ættingja.
3. Annast þú (annast) um aðra eða aðstoðar (aðstoða) þá.
4. Sérðu (sjá) um heimilisstörf og aðra innivinnu.
5. Vinnurðu (vinna) sjálfboðavinnu utan heimilis.
6. Tekurðu (taka) þátt í virku tólmundastarfi.
7. Sérðu (sjá) um fjármál og rekstur á heimilinu.
8. Hugsarðu (hugsa) sjálf (ur) um heilsu þína.
9. Ferðast þú (ferðast) út úr bænum eða sveitafélaginu og gistir a.m.k. eina nótt.
10. Tekurðu (taka) þátt í reglubundinni líkamsrækt.
11. Býðurðu (bjóða) fólki heim í mat, kaffi eða aðra skemmtun.
12. Ferðu (fara) með öðrum út á meðal fólks eins og á veitingahús eða í bíó.
13. Sérðu (sjá) sjálf/-ur um persónulega umhirðu.
14. Tekurðu (taka) þátt í skipulögðu félagsstarfi.
15. Sinnirðu (sinna) erindum innanbæjar/-sveitar.
16. Útbýrðu (útbúa) mat fyrir sjálfa/-n þig.

“Dæmi um þætti sem geta takmarkað
hvað þú gerir”:

- Andleg eða líkamleg orka
- Of mikil áreynsla
- Félags- og fjárhagslegar aðstæður
- Vandamál með samgöngur (t.d. erfitt að fá akstur á milli staða)
- Þættir sem tengjast aðgengi
- Heilsufar...

Sjálfsmat á heilsu (úr SF-36)

Þegar á heildina er litið, hvernig myndir þú segja að heilsa þín væri?

1. Afbragðs góð

2. Mjög góð

3. Góð

4. Sæmileg

5. Léleg

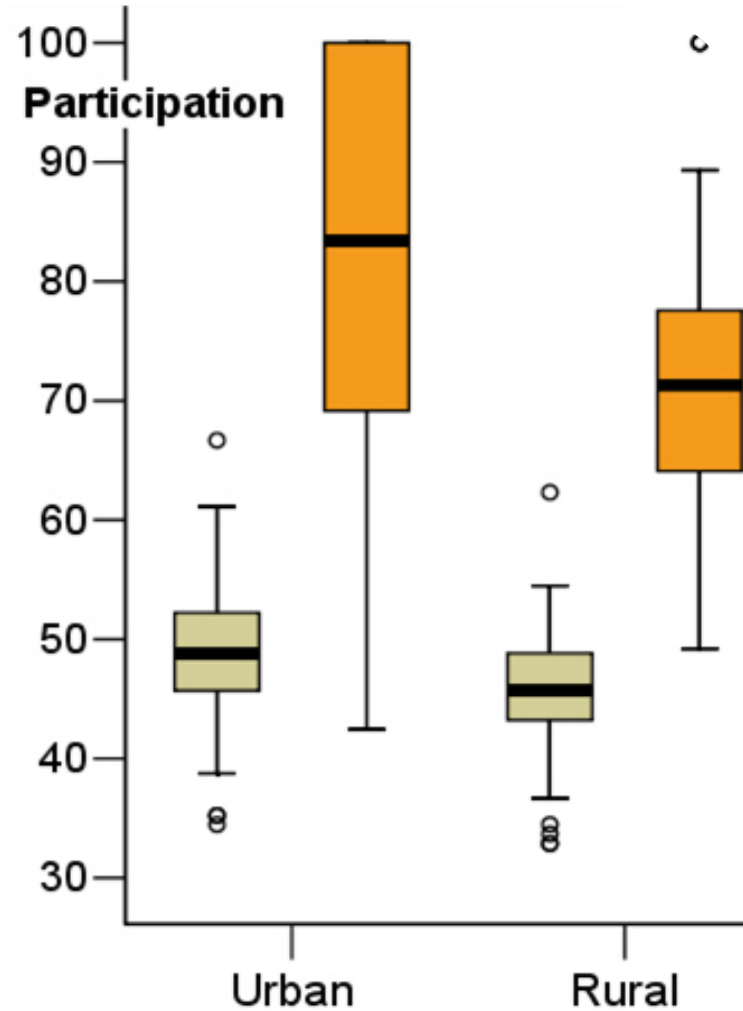
Greining gagna

- **Aðhvarfsgreining:**
 - Línuleg
 - Binary logistic
 - Ordinal logistic

Þátttakendur

Lýsing	Þéttbýli N=118	Dreifbýli N=68	p
Aldur, <i>M (sf)</i> [spönn]	74 (6.3)[65-88]	74 (6.2)[65-86]	em
Kona, n (%)	62 (53)	27 (40)	0,091
Skólaganga, ár, <i>M (sf)</i>	8.2 (3.6)	6.3 (2.2)	<0,001
Býr ein(n), n (%)	35 (30)	10 (15)	0,022
Á vinnumarkaði, n (%)	23 (20)	10 (15)	em
Fjárhagur í lagi, n (%)	88 (75)	35 (52)	<0,001
Heimahjúkrun, n (%)	10 (9)	6 (9)	em
Heimaþjónusta, n (%)	39 (33)	24 (35)	em
Ekur bíl, n (%)	68 (58)	43 (63)	em
Depurð (GDS)	5,6 (3,8)	8 (4,6)	<0,001
Hreyfifærni, sek (TUG)	9,9 (3,4)	12 (3,4)	<0,001
Vitræn færni (MMSE)	27 (2,5)	27 (2,7)	em
Hreyfing: heild (PASE)	128 (92)[0-504]	133 (104)[0-513]	em
Hreyfing: heimilisstörf	82 (43)[0-171]	73 (37)[0-141]	em
Geta í athöfnum sem reyna mikið á fætur (LLFDI)	56 (19)[0-100]	56 (15)[18-100]	em
Geta í athöfnum sem reyna á hendur	90 (14)[50-100]	80 (14)[43-100]	<0,001

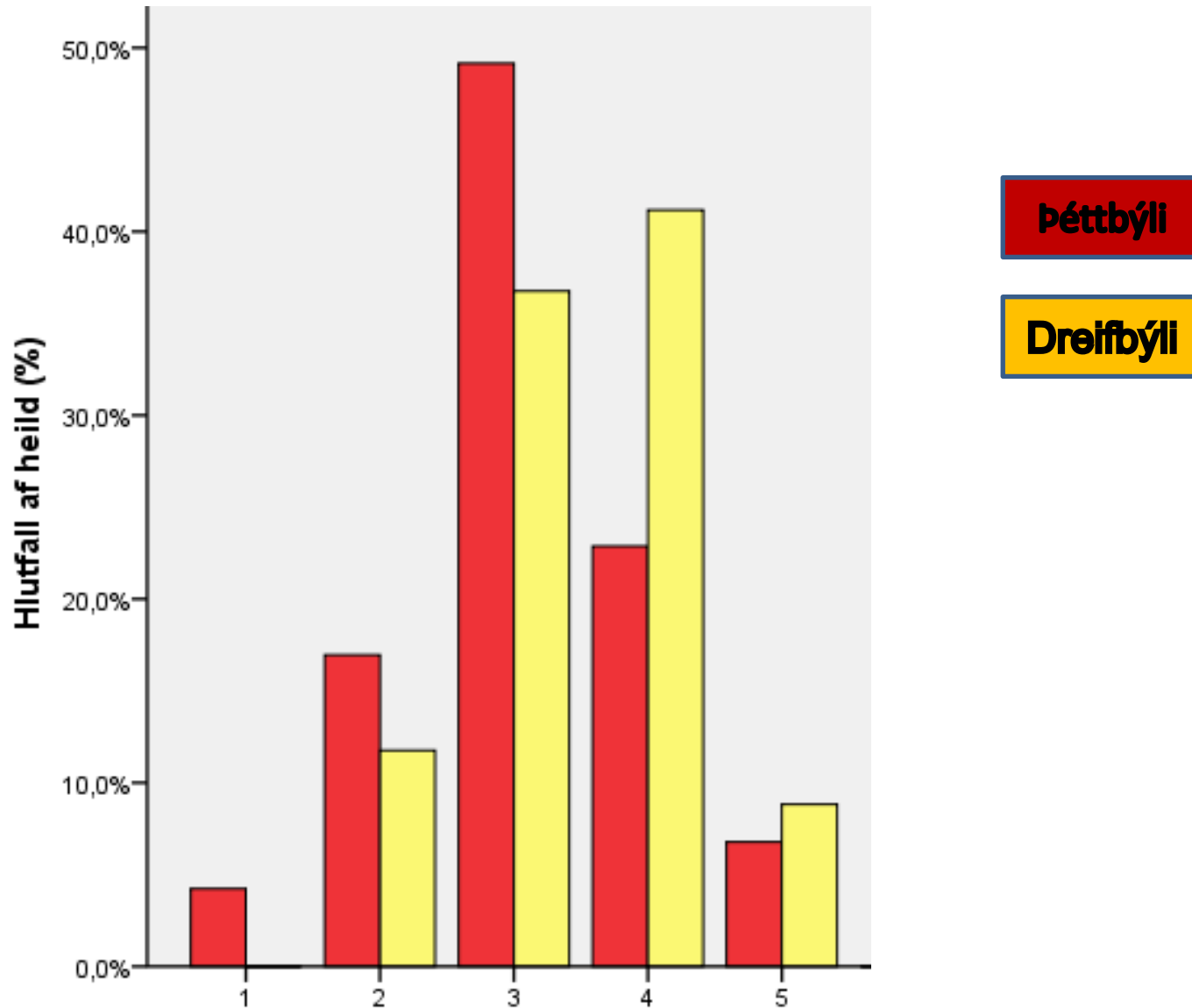
Þátttaka

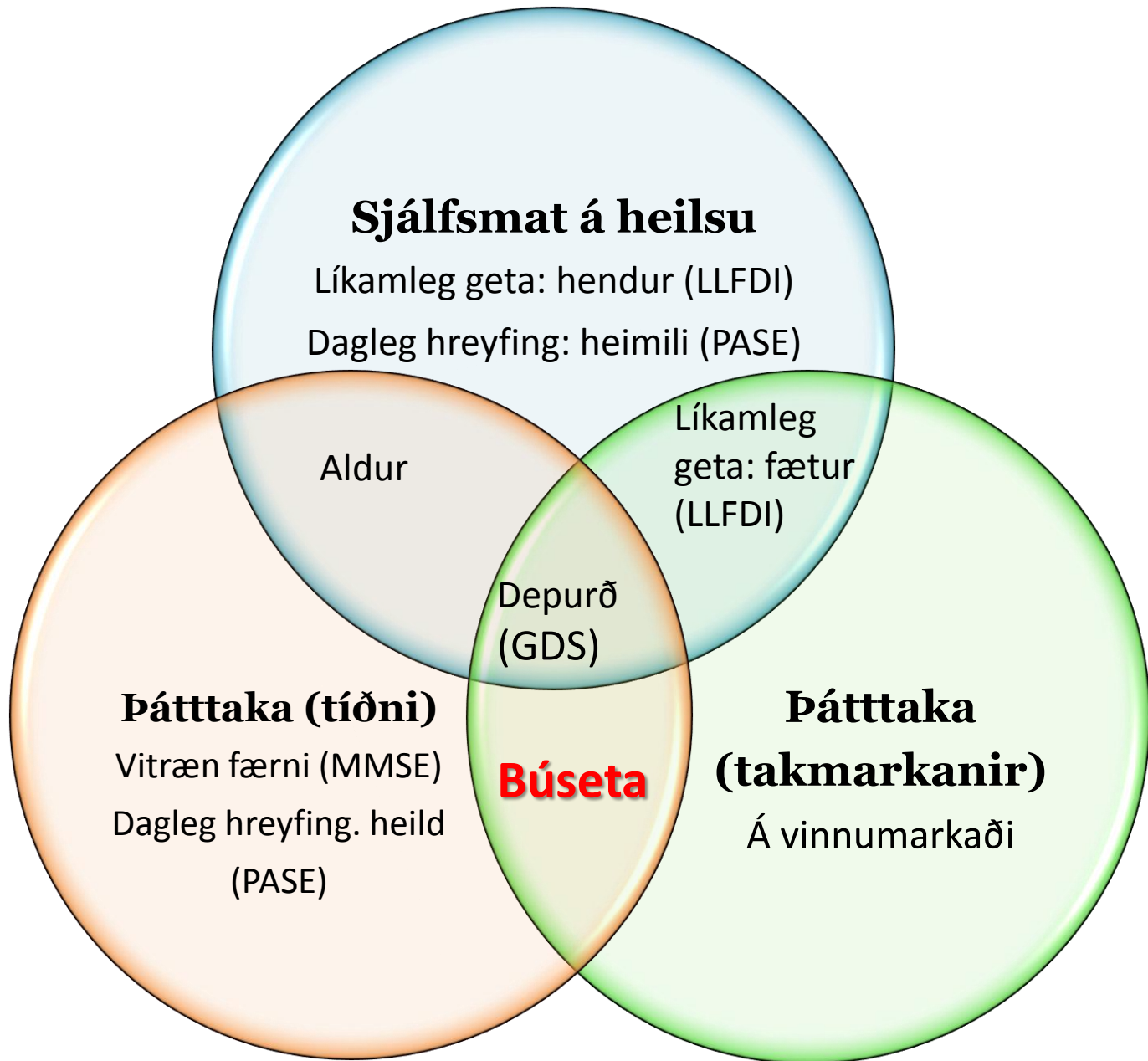

Takmarkanir á
þáttöku

Tíðni
þátttöku

Sjálfsmat á heilsu

Ályktanir & umræður

- **Eldra fólk í dreifbýli - þéttbýli**
 - Heilsa og heilsutengdir hagir
 - Þátttaka
- **Fjölskyldan**
- **Öldrunarþjónusta**
- **Framtíðarrannsóknir**

Umhverfi – öldrun - búseta

„Whether we recognize it or not, the environment constitutes the driving force of change. It is fundamentally historical and anchored in reality“ (Fougeyrollas 2001)

